

จดจำโดย

กองวารสาร
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๒๐๑๒ อัคตราเดือน กองนี้ชักวิถีไทย
เขตท้าวขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐
โทรศัพท์ (๐๒) ๖๙๔-๑๒๒๒ ต่อ ๒๐๐๑
โทรสาร (๐๒) ๖๙๔-๐๔๗๗
แนะนำ งามสม...เรียบเรียงข้อมูล
พนักดศ กันบัว...ร่วบรวมภาพ

พ.ศ. ๒๕๕๕

อภินันท์พากิจ
อสก

คู่มือท่องเที่ยว
ลำปาง

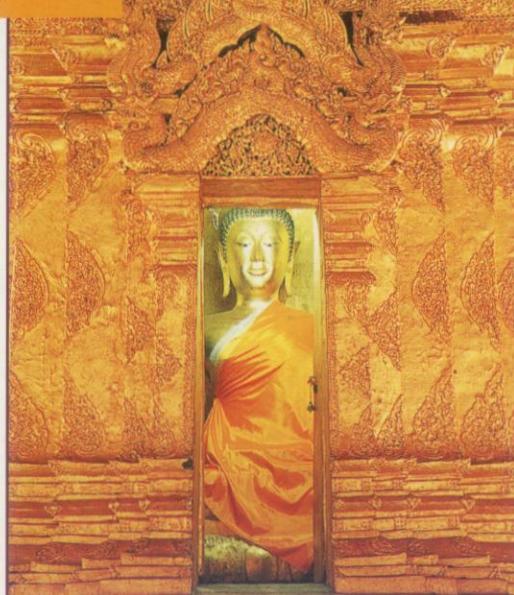

วัดวาอารามศิลปกรรมล้านนา

ชุมชนเชียงใหม่

ว่องไวพื้นเมือง

ท่องเมืองแห่งธรรมชาติ

ตราประจัจหัวเป็นรูปไก่อยู่ในมณฑล
แต่เดิมเมืองล้ำปางมีชื่อว่า “กุกภูมิ”
อันหมายถึงเมืองไก่ท่าງ

Wongwachalapong เมืองงามอันเปรียบเสมือนประดิษฐ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดต่างๆทางภาคเหนือ แหล่งอารยธรรมล้านนาไทยที่หลักหลานไปด้วยสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจในท้องถิ่น งดงามด้วยศิลปกรรมตามโบราณสถาน เก่าแก่ ผสมผสานกับวิถีชีวิตริมแม่น้ำเจ้าพระยา ท่ามกลางวิวเขียวขจีของแม่น้ำเจ้าพระยาที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ ควบคู่ไป กับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่คงความบริสุทธิ์สวยงาม

ความเป็นเมืองที่มั่งคั่งไปด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยว ทำให้คนคลาน้ำลายเป็นจุดหมายที่นักเดินทางนักแสวงหักผ่องเดียวเท่านั้น เป็นเมืองหนึ่งในอาชญากรรมล้านนาที่ไม่สงบใจไม่นอนอยู่ปีกว่าเจ็ดห้าเดือน ด้วยเมืองลักษณ์โดดเด่นเป็นของตนเองแตกต่างไปจากจังหวัดทางภาคเหนือน้อยที่ไป ไม่ว่าจะเป็นรถม้า พาหนะคู่เมือง เครื่องบ้านดินเผาที่ทำจากดินเผาขึ้นซึ่ง วัสดุอาหารในแบบสถาบันด้วยกรรมดีพิเศษ ศูนย์อนุรักษ์ชาติไทย สถานที่ท่องเที่ยวขึ้นชั้นหนึ่งเดียวในประเทศไทย ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ไม่เสื่อมใจด้วยอุทุกภัยแห่งชาติเจ็ชช้อน อันเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อสุขภาพ มีการจัดการอย่างดีเยี่ยมจนได้รับรางวัลยอดดีเยี่ยมอุดหนุนทางการท่องเที่ยว (Thailand Tourism Awards) ประจำปี ๒๕๖๔ ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ยังคงอีกความเป็นเมืองงามที่ยังคงเดิมไม่เสื่อมคลาย

อนุสรา อ.ส.ท. ได้จัดทำคู่มือท่องเที่ยวจังหวัดลำปางขึ้นเป็นฉบับแรกของปี ๒๕๕๔ เพื่อให้เป็นมือในอีกเส้นทางเลือกหนึ่งสำหรับนักเดินทางในโอกาสต้อนรับปีใหม่ เป็นเมืองจุดหมายปลายทางอันเป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวทั่วไป ให้เกิดการตระหนักในคุณค่าและร่วมกันรักษาแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนประเพณีที่ดีงามไว้อย่างยั่งยืน

สารบัญ

อัตลักษณ์ทางภาษาไทย	๑
ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น	๔
งานศิลปกรรมล้านนา	๕
ชุมชนเมืองบนชนม์ม้า	๙
แหล่งท่องเที่ยวนาฬินเจ้า	๙
ท่องธรรมชาติ	๑๑
เทศการงานประเพณี	๑๕
ของดีพื้นเมือง	๑๖
สังฆานวยความสudeวาก	๑๗
การเดินทาง	๑๗
แผนที่จังหวัดลำปาง	๑๙

อดีตกาลเมืองลำปาง

ตามหลักฐานทางโบราณคดีได้ปรากฏขุ่นขาน
อาศัยในพื้นที่ของนครล้ำปามากกว่า ๓,๐๐๐ ปี ล่วงมา^๑
แล้ว จากการค้นพบภาพเขียนสีและโครงกระดูกมนุษย์
ในราก ต่อกดจันชั้นล้ำนาดินเป็นรากในวัฒนธรรม
หริภุญไชย ขั้นล่าวนเครื่องถ้วยสันกำแพง ซึ่งเป็นหลัก
ฐานการเมืองที่ริเริ่มของเจ้าพ่อประดุษผาดมพงศ์วงศ์การ
อย่างใน พ.ศ. ๒๒๒ ที่กล่าวว่าบริเวณนี้เป็นเจ้าใน
หมู่บ้านเย้าย้านแม่หาดที่ในอดีตถือเป็นประดุษสูเมือง
ล้ำปาม เคยเป็นสมรภูมิรบของท้าวลั่นกันบ้านข้าศึกพม่า^๒
อันเป็นตำนานของเจ้าพ่อประดุษผาดมพงศ์แต่รั้งในราก

มีดำเนินพื้นเมืองหลายฉบับที่เรียกชื่อลำปาง
แตกต่างกันออกไป ทั้งล่าป้าง ลัมภะกัปปานคร
ฤกุภูนศร เวลาศน์ศร แต่ละชื่อคั่วเมืองหมาด
ผูกพันของคนกับวัสดุ่างกลมกลืน คำว่าล่าป้างนั้น
หมายถึงไม้ป้าง ซึ่งเป็นไม้ข้าวหลามที่ลัวอ้ายกอก
ให้หัวกระบอกน้ำผึ้ง มะพร้าว มะดูม มากวาย
พระพุทธเจ้าเมื่อครั้งเดิมจามยังบริเวณนี้ ก่อนจะบังไป
ເອກทางปลายลงกิตเป็นต้นน้ำจากที่เห็นอยู่ข้างวิหาร
หลวงวัดพระธาตุล่าป้างหลวง ลักษณะผิดแผกจาก
ไม้อื่นด้วยกิ่งห้านาจะชี้ลงดิน เป็นไม้มงคลประจა
จังหวัดลำปางที่มีชื่อชันว่า ๔๐๐ ปี เล่าງูแล้ว

น้ำใจก้าวเมื่อพระพุทธเจ้ารับເຂອງที่ลี้ภัย
ก่อนมาถวายแล้วก็ได้ทั้งกระบวนการในปัจจุบันไปตอกทาง
หนีอ และทรงพยากรณ์ว่าสุดทันที่นั้นต่อไปจะมีผู้มาส
รักษาเป็นเมืองชื่อ “ลัมภะกัปปะเมธ” ต่อมามีเมือง
พระพุทธเจ้าเสด็จฯ บริเวณพพานก็ได้มีการสร้างเจดีย์เพื่อ^๑
บรรจุพระเกศา พระนลทุกชิ้น แล้วอธิษัพศศด้าน^๒
หน้าและด้านหลังของพระพุทธเจ้า มีชื่อว่าลัมภะกัปป
ซึ่งต่อมาพระธาตุล้ำปางหลวงนั้นเอง

ส่วนค่าว่า “ເໜັງຄົນຄອ” ແກ້ໄຂນັ້ນປາກຸງ
ເຮືອງຮາວງູ້ໃນດ້ານພູທຄວດຕະວຽກທີ 1 ມີການເຮັດ
ຂໍ້ມືອງເປັນພາກພາກລົວວ່າ “ເໜັງຄົນຄອ” ດໍາວັດຄອ
ໜັງຄາມຍາມານັກ ຈຶ່ງປັນຂໍ້ອສັນຍູ່ທີ່ໄຫ້ເຮັດມືອງ
ເໜັງຄົນ ທັ້ງຍັງປາກຸງໃໝ່ໃນຄີດຈາກເຈົ້າແລ້ວພົງຄວາດາ
ໃນຮຸ່ນດ້ວມາ ສ່ວນພາກພູດຈະອອກເສີ່ງວ່າລະກອນ
ມີຄວາມໝາຍເຕີຍກັບຄວາມມືອງຄອ ອ້ອງເສີ່ງລະກອນ

เชลังค์นครนี้ฐานะเป็นเมืองหลวงคู่แฟด
ของอาณาจักรหริภุญไชย ตามหลักฐานที่ดันพับเมื่อ

พ.ศ. ๑๒๒
โดยมีพระ
เจ้านนท-
ยศ พระรา
kosong
พระนาง
จำเกว
ผู้ครอง

หรือภัยไทยเด็ดงามภาครอง เมื่อภาครองได้มีนักได้ทุกเชิญให้พระนางงามเทวีเด็ดงาม ว่องของพระองค์ โดยได้สร้างบริเวณพระรับบัวใหญ่ๆ กัน เรียกว่ากลัมภังค์นค์ ว่องนั่งเป็นองค์ที่ภายในหลังเรียกชื่อร่วมกันว่า “เด็ดกลัมภังค์นค์” แล้วกลายเป็นลักษณะ กลางนค์ และคนคลายปางในที่เดด

ออกจากนั้นบางท่านนั้นยังเล่ากันมาอีกครั้งที่
ว่าเดี๋ยวออกไปรื้อตัวร์มานานถึงเมืองนั้น พระ
ราบก็เกรงว่าหากเมืองจะตีนไม่ทันทำบุญ
ของดี จึงแปลงกายเป็นไส้ขายขันปลาร้า
ทันก่อนมาทำบุญด้วยตัวเอง ด้วยเหตุนี้เมือง
ดังข้างต้น "กุกุกุนดรอ" อันหมายถึงเมือง
น้ำจืดเป็นสัญลักษณ์ของเมืองนี้ใจเราะพน
อดนน บันสะพาน หรือตามเด็กต่างๆ แม้แต่
ไม่ใช่เด็ก

งหัดค่าป่างดังอยู่ทางภาคเหนือตอนบน
ด ทางภาคธงเทพฯ ประมาณ ๕๕๙
มีเนื้อที่ประมาณ ๑๙,๕๓๓ ตารางกิโลเมตร
๓๗,๗๑๙ ไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น
ดีดี อำเภอเมืองลำปาง อำเภอไก่

ภูมิศาสตร์ท่องถิ่น

คำปราบเป็นเมืองในทุนเบ้ารูปแห่งกระทະ
รายค้อมด้วยเทือกเขาสูงชั้นซึ่งทอดยาวต่อเนื่อง
จากเมืองต่างๆทางภาคเหนือติดต่อกัน ลักษณะการ
เคลื่อนตัวของเปลือกโลกที่ทำให้พื้นดินกลlaysเป็นห gele

และเหล่าเกล้ายเป็นพื้นคืนลับกันไปมหาภายุค
ในบริเวณเดียวกัน เมื่อแผ่นดินเกิดการเคลื่อนตัว
และถูกยึดดัน จึงเกิดดับปراภูมิเป็นทิวเขียวมากมาย
ต่อเนื่องจากทิพยเหนือจดทิศใต้ บางส่วนผุดโผล่ให้เห็น
เป็นแนวหินแกรนิตในบันทีที่กากເກາผืบันน้ำด้านตะวันตก
ส่วนในยุคที่เรียกว่าหุบขุนราชบูรีได้เกิดเป็นภูเขาที่นิมปุน
กระจาดด้วยเรื่องน้อยต่อของจังหวัดล่างปางกับจังหวัด
แพรฯ

ในบางยุคเมื่อเกิดการเคลื่อนตัวของเปลือกโลกอย่างรุนแรงจนทำให้เกิดแห่งที่ร้าวขนาดใหญ่ และทิวทัศน์มากมายทั้งขั้นกัน เมื่อผ่านกาลเวลา มากว่าานาน ล้วนที่เป็นองค์ประกอบเป็นแห่งน้ำขนาดใหญ่ เกิดการรับกันของตะกอนดินและชาติพี่ชาติพันธุ์เป็นผืนเดินที่ร้าว แหล่งน้ำมัน และถ่านหิน ลิแกนที่แทรกตัวอยู่ในอําเภอแม่เมะ บริเวณตอนกลางของเมืองลำปาง

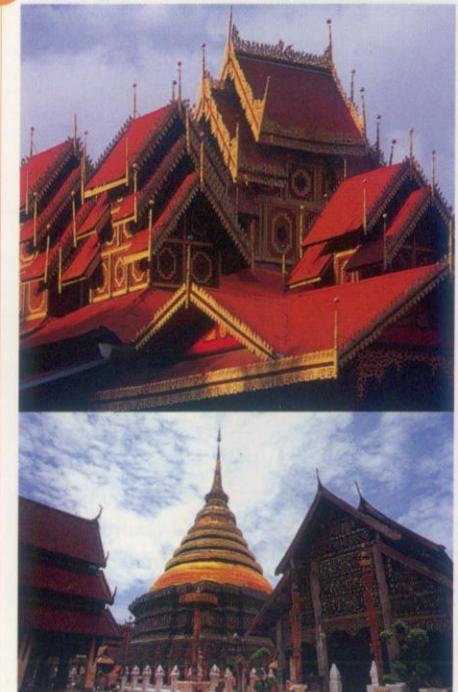
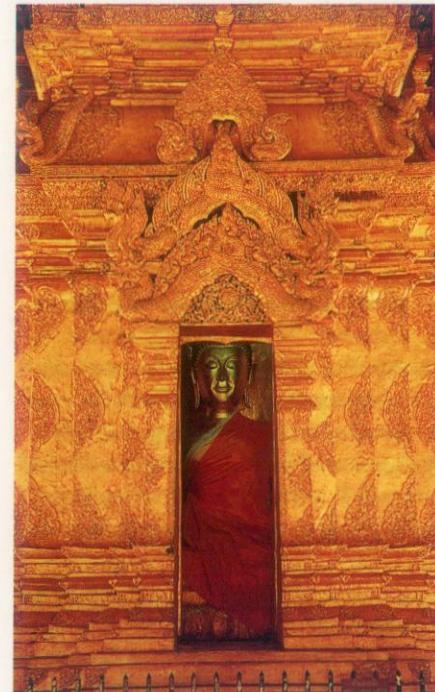
ส่วนที่นักดื่ม หรือพิณเข้าไฟท์ประกบกันตาม
รอยแยกของแผ่นดินบนปากปล่องภูเข้าไฟ ซึ่งมีอยู่มาก
บริเวณอำเภอเกาะคาและอำเภอสบปราบ เรียกกลุ่มนี้
ว่าสบปราบมะขอต์ ส่วนอีกกลุ่มนี้อยู่ในพื้นที่

อำเภอเมืองฯ และอำเภอ
แม่ทะ เรียกว่าแม่ทะ
บะซอลต์ทั้งสองก้อนที่นิน
ดังกล่าวตัดอยู่ในช่วงอายุ
เดียวกัน คือประมาณ
๔๐๐,๐๐๐ ปี นับเป็นหิน
ภูเขาไฟที่มีอายุน้อยมาก
เมื่อเทียบกับหินภูเขาไฟ
ในชุดอื่นๆ จึงยังคง
หลงเหลืออยู่ทรงปัก
ปล่องทั้งหินอยู่ในเมืองนับ

บริเวณที่ร้านคุ้งข่า
สูงและที่ร้านคุ้นริมฝี
แม่น้ำอันเป็นที่ราบดิน
ตากอย่างไร ผืนดินนี้ความ
อุดมสมบูรณ์วนกลาง
และมีแม่น้ำวังไหฝ่าผ่าน
ทำให้บริเวณดอนกลาง
ของจังหวัดข้ามแม่เพริ

อำเภอเดิน และนางส่วนของอำเภอสนปรานเป็นแหล่งทำเกษตรกรรมมีความตั้งตัวปี ส่วนบริเวณอำเภอเมืองฯ อำเภอเกาะคา อำเภอแม่พะ อำเภอจาง อำเภอ ห้างน้ำด้า และบริเวณดอนกลางของอำเภอแจ้ทั่มจะเป็นที่ร่วนสูงและภูเขาสลับซับซ้อน ส่วนบริเวณดอนบน และพื้นที่โดยรอบจังหวัด ด้านอำเภอวังเหนือ อำเภอแจ้ทั่ม อำเภอจาง และบริเวณดอนได้ทั้งของอำเภอแจ้ทั่ม ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงป่าคลุมด้วยฝืนป่าอุดมสมบูรณ์ อันเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของเมืองลำปาง

งานศิลปกรรมล้านนา

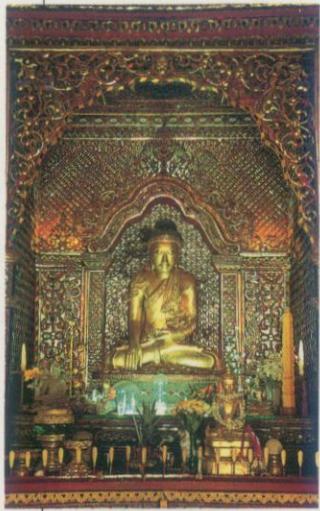
วัดพระธาตุลำปางหลวง ทั้งจากด้านเมือง
๑๙ กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข ๑ ถึง กม.
ที่ ๕๒ เดิมชื่อชัยนาทที่ว่ากิริกราม ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวัดป่าบ้านคู่เมือง
เดิมชื่อเป็นบ้านกิโลเมตร ๑ กิโลเมตร เป็นวัดป่าบ้านคู่เมือง
ลำปางมาแต่โบราณ ตามตำนานกล่าวว่ามีมาตั้งแต่
สมัยพระนางจามเทวี ในราชพุทธศตวรรษที่ ๑๓
เป็นวัดที่มีสมบูรณ์ที่สุดของไทย งดงามวัสดุสถา
ปัตยกรรมทำแกะสลักงดงามมาก ใช้แกะ

พระราชาถ้าปราบเหลวเป็นพระราชาที่ประเสริฐ
เกิดขึ้นคงเป็นปีฉลู ด้วยเริ่มสร้างในปีฉลูและเสร็จในปีฉลู
เข่นกัน องค์พระบรมราชอุดมเจ้าศิริทรงกอบแนวล้านนา
ยอดดันตรีทำด้วยทองคำ องค์พระเจดีย์ภายนอกบุ้ดดวย
ทองจังโก มีลักษณะลักษณะเป็นคลาดลายประเจ้ายาม
แบบต่างๆ ภายในองค์พระเจดีย์บรรจุเศษพระเกศา
พระอัฐิชาติพะรนคาน្តข้างขวา พระอัฐิชาติพะรนค
ด้านหน้าและด้านหลัง

วิหารหลวง วิหารขนาดใหญ่ที่สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๐๑๓ โดยเจ้าหมื่นคำเป็ก ภายในมีหุ่น
ปราสาททองเป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าล้านทอง
ด้านหลังเป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าทันใจ บนแผงไม้
คอส่องมีภาพจิตรกรรมเก่าแก่แห่งดงมุงเรืองทศราศ
และพระมหาจักร

วิหารพระพุทธ ไม่ปรากฏว่าสร้างเมื่อใด
และใครเป็นผู้สร้าง แต่ประมาณว่ามีอายุราว ๗๐๐ ปี
ภายในมีพระพุทธอุปารามวิชัย ศิลปะเขียงแสน
เป็นพระประชาน และยังปรากฏเงพระธาตุภายใน
วิหารอีกด้วย

วิหารน้ำแต้ม หรือวิหารภาพเขียนสี สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๐๕๕ ภายในเป็นรูปแบบของสถาปัตยกรรมไทยที่งดงาม ไม่มีผ้าเดคน กำแพงพระประทานเขียนภาพลายทองบนพื้นรักดัง นีวภาพ จิตกรรมคิลปะล้านบันได้มีคักของที่ล่ากวนน่า

เก่าแก่ที่สุดและหลง
เหลือเพียงแห่งเดียว
ในเมืองไทย อายุราก
พุทธศตวรรษที่ ๒๑
ลงมา

ชั่วมพระบาท
สร้างครอง
พระพุทธศาสนาไว้ ฐาน
ก่อขึ้นเป็นขั้นคด้วย
ฐานเจดีย์ สร้างเมื่อ
พ.ศ. ๑๗๙๗ ภายใน
มองเห็นแสงหักเห
ปราภกเป็นเงพระ
ราดและพระวิหารใน
ด้านมุมกลับ แต่เมื่อข้อ
ห้ามไม่ให้ผู้หญิงเข้า

กูญพระแก้ว
เป็นที่ประดิษฐาน
พระแก้วมรกต ไม่
ปรากฏว่าใครเป็นผู้
สร้างและสร้างเมื่อใด
แต่ประมานว่าอายุไม่
ต่ำกว่า ๓๐๐ ปีมาแล้ว

วัดศรีชุม
จากนั้นพหลโยธิน
ถึงโรงเรียนบุญราษฎร์
วิทยาลัยแสวงหา
ข้อมูลเรื่องสีและเข้า
นั้นศรีชุมไปอีก
๑๐๐ เมตร จะพบ
ทางเข้าวัดทางด้าน
ขวาเมื่อ จัดเป็นวัด

ศิลปะพม่าที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย จุดเด่นอยู่ที่วิหารซึ่งเป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้แบบ婆罗蜜ถ้า หลังคาเครื่องไม้มียอดแหลมแกะสลักความงาม บานประดู่ไม้ แกะสลักอุดมความงามไม่愧เป็นจดหมายในเมืองพะจิตรรรมฝาผนังเรื่องพุทธประวัติและพระพุทธธรูป ศิลปะพม่า แม่มาถูกไฟไหม้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓ หลังจากนั้นจึงเริ่มทำการบูรณะโดยใช้เวลากว่า ๗ ปี才หัก

ลักษณะเดิมไว้ทั้งหมด
วัดศรีรองเมือง บ้านท่าครัวน้อย อยู่ในเขต
เทศบาลเมืองด้านทิศตะวันตก สร้างโดยหมาดีพ่อม้า
ที่ร่าวยาจากกราฟท่าน งดงามด้วยพระวิหารหลังคา
ยอดแหลม ๘ ยอด สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งเป็น
ยุคทองของนครลำปาง ภายในประดับด้วยเสลาลอม
ใหญ่สำหรับลูกคุณชายและคณะตั้งด้วยกระจีกเสี้ยวัน
ลงรักปิดทองง้วงรอบเสลาและบนเพดาน

วัดพระแก้วดอนเต้าสุขุมวิท ตำบลเวียงเหนือ
อำเภอเมืองฯ เดิมเป็นที่ก่อตั้งและเป็นที่ประดิษฐาน
พระแก้วมรกตองค์ที่ประดิษฐานอยู่ที่วัดพระธาตุ
ลำปางหลวงในปัจจุบัน มีองค์พระบรรมณอตุคดีเดิม
ภายในบรรจุพระเกศาธาตุของพระพุทธเจ้า ๔ พระองค์
วิหารหลวงเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธอุปมาภารวิชัย
วิหารพระเจ้าทองทิพย์สร้างโดยพระนางงามเทวี อายุ
กว่า ๑,๐๐๐ ปี เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าทองทิพย์
ศิลปะสมัยขอมแสตน มนตนาป หรือพญาชาติดลปะแบบ
พม่า งดงามด้วยโครงสร้างหลังคาและลวดลายการ
ประดับกราฟและกราฟชาตหลักไม้ ประดิษฐานพระพุทธ
อุปปั้บ้าเข้มงวดงามซึ่งจำลองมาจากมัณฑะเด ประเทศ
พม่า วิหารลายคำสุขาราธรรมฝีมือช่างเขียงแสตน
ภายในมีภาพจิตกรรมฝาผนัง โดยมีลวดลายทอง
ประดับตามส่วนต่างๆ งามมาก เป็นที่ประดิษฐาน
พระพุทธอสีห์เขียงแสตน
และยังมีพิพิธภัณฑ์สถานแห่งล้านนาอีกเป็นแห่งล่าง

รวมรวมคิดปฏิวัติ
แลงไบรามันวัตตุ
ศิลปะแบบล้านนา
วัดเจดีย์ชากะ...
คำบลั่นลงซ้าย ห่าง
จากตัวเมืองราช ๕
กิโลเมตร ตามเส้นทาง
สายลับป่าง-เจี้ยน เป็น
ปุชนียสถานสำคัญของ
ล้านนา องค์พระ
ชาติเจดีย์ชากะ^๑
เป็นศิลปะ
ล้านนาผสม
ศิลปะพม่า

เชือกันว่าหากใครนับเจดีย์ได้ครบ ๒๐ องค์คงอิ่ว่าเป็น
คนมีบุญ ข้างหน้าพระเจดีย์วิหารหลังเล็กประดิษฐ์ฐาน
พระพุทธอุปสีริวัดปางสมอาทิตลปะเขียงสน ชาวบ้าน
เรียกว่าพระพุทธอุปสีริวัดปันไน นานประดุจทั้งสังฆเรียน
ความลับดูดบันดาลเสียดงดาม จากหลักฐานการบุญพุ่ง
พระพุทธอุปสีริวัดปางมหาวิชัยศิลปะ^๑
สมัยล้านนาหนัง ๑๐๐ นาท สองสิ่งนี้โดยทั่วไปบันดาล
และได้นำมามอบให้ทางวัด พระพุทธอุปสีริวัดปางคัมภีร์อิ่ว่า
พระแสนเช่นท่องคำ ทำให้เส้นนิยมฐานว่าตนนี้สร้าง
มาก่อนพหุศตวรรษที่ ๒๐

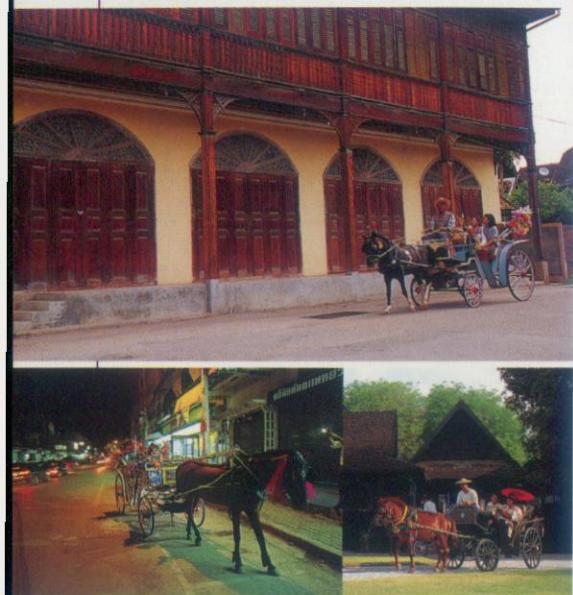
วัดป่าฝาง อยู่ด้านถนนบิน ตำบลหัวเวียง สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๕ โดยชาวพม่าที่มาทำน้ำใน ลำปาง งดงามด้วยพระเจดีย์ใหญ่สักหินปุลัง ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุที่ขยันเขียนมาจากพม่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ ศักกาลนี้เรียกเป็นเรือนไม้ ขนาดใหญ่ทั้งหลัง หลังคาห้อนกันเป็นชั้นๆ แบบพม่า พระอุโบสถขนาดเล็กหลังคาเครื่องร่องไม้แบบพม่างดงาม ด้วย漉ตาลายเครื่องเรือนปูนน้ำหนาประดับ วัดนี้มี

พระสังฆพม่าจากเมืองมัณฑะ夷มาเป็นเจ้าอาวาสเสนา
วัดพระธาตุม่อนพญาแห่ ต่ำบินพิชัย บันได
ทางสายล่างปาง-งา ถึง กม. ที่ ๒๐๕ แยกขวาเข้าไป
อีก ๑ กิโลเมตร ตัววัดตั้งอยู่บนเนินเขา ด้านบนมอง
เห็นทิวทัศน์ของด้านเมืองล่างปางได้อย่างชัดเจน
สวยงามด้วยบันไดนาทีที่ทอดยาวขึ้นไปสู่พระเจดีย์ซึ่ง
บรรจุพระบรมศรีริกธาตุ บริเวณวัดได้รับการจัดแต่ง
เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและด้วยมีแม่น้ำใหญ่
ปากคุนริมแม่น้ำเจ้าพระยาที่สานักงานป่าไม้เขตล่างปาง
ประกาศให้เป็นวนอุทยานม่อนพญาแห่

วัดพระธาตุสุดติ จากคำกล่าวมีอย่าง มาตาม
เลี้นทางสายลับปาง-งา แยกชัย กม. ที่ ๑๙ เข้าไป
อีก ๒ กิโลเมตร เป็นในราชนล้านอีกแห่งของค่ายปาง
ดำเนนก่อสร้างวัดร้างขึ้นในสัญพระนองงามทวี หรือ
เมื่อ ๕๐๐ ปีมาแล้ว อุบลสุดและวิหารซึ่งเป็นในราชน
ล้านที่เก่าแก่ได้รับการบูรณะขึ้นใหม่ทั้งหมด แต่ยัง
คงสภาพความงามทางศิลปะไปร้านให้เห็น ปัจจุบัน
กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นในราชนล้าน
ของชาติ

วัดเสลารัตนปัพพาราม หรือวัดไถหินแก้ว
ข้างนี้อยู่ในกำแพงเก่า วิหารเก่าแก่ที่มีชื่อชั่ง
เรียงดุ สร้างแบบศิลปะล้านนาไทยประดับลวดลาย
งดงามทั้งหลัง โดยเฉพาะส่วนหน้าบันไดหุ้มประดุ
มีการก่ออิฐถือปูนประดับรูปมีนสัตว์ศิลปะล้านนา
ภายในบรรจุพระบรมศรีรัตนธาตุพระเศษส่วนมักพุกเจ้า
ในวัดยังมีพิพิธภัณฑ์วัดไถหินซึ่งเป็นที่เก็บของพระแก้ว
หุ้มพระพิมพ์ อาฐุในราน ที่โรงธรรมมีในล้านนาแก่
ของล้านนาไทยซึ่งพระมหาเจ้าเสรีปัมญาจาริไว้เมื่อ
๓๐๐ ปีที่แล้ว

ชุมเมืองบันรถม้า

สมัยหนึ่งรถม้านีบีทบทาบทอย่างมากในนครล้า
ปาง ทั้งไปรับพัสดุภัณฑ์จากสถานีรถไฟในส่งที่ทำการ
ไปรษณีย์ เป็นรถรับส่งนักเรียน น้ำของให้ฟ้อค้าแม่ค้า
เชื่อไปปุกนีพากนีเจ็บไปโรงพยาบาล ทุกวันนี้มีรถม้า
เหลืออยู่ประมาณ ๓๐ คันในนครล้าปาง ลดลงจากที่
เคยมีจำนวน ๑๙๙ คันใน พ.ศ. ๒๕๑๗ ทางจังหวัดได้
จัดเส้นทางสำหรับรถม้าโดยเฉพาะเลาะเดียบแม่น้ำวัง
โดยสมาคมรถม้าล้าปางกำหนดค่าโดยสารແน่อนไว้
๓ อัตรา คือ รอบเมืองเล็ก ๑๕๐ บาท รอบเมืองใหญ่
๒๐๐ บาท หรือเท่า

ชั่วโมงละ ๓๐๐ บาท คิดจอดรถม้าอยู่ที่ศาลากลาง
หลังเก่า บริเวณหน้าโรงแรนทิพย์ข้างล้ำป่าง โรงแรน
เวียงลือкор และโรงแรนล้ำป่างเรียงทอง

เส้นทางรอมเมืองลึก ขึ้นที่ศาลากลางเก่า
รถจะเลี้ยวขวาแล้วเดินเข้าช้ายัตรารามแยกเข้าถนนพิพิธ
ช้าง สองฝั่งถนนมีร้านค้าที่เป็นตึกแฉวาก่าๆ ให้ชุม
ก่อนจะเลี้ยวซ้ายที่สามแยกการไฟฟ้า จะเห็นแม่น้ำรัง
ใหญ่นานไปกับถนนทางด้านขวา ผ่านห้วยกอ
นาพิกา ซึ่งเปรี้ยวและมีน้ำจุกคุ้นเคยของเมือง
นั้นก็อยู่ที่ริมแม่น้ำถ่ายภาพคู่กับรัตน์มาเป็นที่ระลึกกันที่จุด
นี้ จากนั้นรถม้าจะพาเข้าถนนนุழุราวย์ยังอันเป็นย่านใจ
กลางธุรกิจการค้า ตึกแฉวสองฝั่งเป็นสิ่งก่อสร้าง
สมัยใหม่ และมามีสิ่นสอดทางตรงจุดเดิม

เล่นทางรองเมืองใหญ่ วันนี้ที่ภาคกลางเก่า เป็นเส้นทางเดียวทันเส้นทางรองที่ร้าวขอบเมืองเล็กไปนั้น ถึงสามารถแยกการไฟฟ้าฯ ได้ไม่เลี้ยวซ้ายไปบนทางพิการ จะต้องไปตามถนนนั้นจากทางเลี้ยงแม่น้ำแม่ ผ่านบ้านไม้ เก่าข้อบันนบะเก้าท่าด้วยตัวชั้ยมือ ผ่านถนนสาธารณะ เขลงค์นดร เลี้ยวซ้ายข้างลงมาผ่านน้ำย่างนาตลาดอุดรwin ซึ่งเป็นแหล่งบันเพียงยามค่ำคืนที่คึกคักบนถนนท่าครัว น้อย ผ่านท้าวยกหนองพิการเข้าถนนบุญราษฎร์ สิ้นสุด ทางที่จอดเรือ

ขั้นตอนการป้องกันเส้นทางรถม้าโดยเข้าเป็น
ชั่วโมง นักท่องเที่ยวสามารถเลือกเส้นทางขึ้นเมืองได้
ตามความต้องการ เช่น ข้ามแม่น้ำวังบันสะพาน
รัชภารกิจ เศษ ขมบันเสนาณ ขมวัดต่างๆ น้ำมักระ
หลงพ่อค่าญา ฯ ฯ ฯ

อีกเส้นทางหนึ่งคือขั้นย่านตลาดจีนบันดูน
ตลาดเด่า ซึ่งเป็นถนนเศรษฐกิจในอดีตที่ยังคงสภาพ
อาคารเดิมແນาเป็นร้านวิ้งลงฟ้า บ้านเก่าหลาย
หลังมีลวดลายไม้ฉลุทั้งด้านใน ขณะเดียวกันก็เป็น
อาคารแบบโบราณ แวดล้อมภูพารามที่ตั้งตระหง่านพิการ
และอาจจะซ่อนอยู่ด้วยเศษกระเบื้องหินทรายที่เรียน
เหลบบาง ที่อยู่ใกล้ๆกับหอพิการ ซึ่งมีให้เลือก
หลากร้าน

หากสนใจแหล่งทำกรังม้า มีหมู่บ้านกรังม้า
ซึ่งเป็นแหล่งของกรังม้าและศักดิ์สิทธิ์ที่บ้านวังหม้อ
บ้านท่าครัวน้อย บ้านศรีบุญเรือง บ้านนาภารมหเนื่อง
และบ้านนาภารมหเนื่อง

แหล่งท่องเที่ยวน่านำสนใจ

สถาบันโรคในครัวสำราญ อยู่สุสานสุรนารี
บริเวณสีแยก สถาบันแห่งนี้เปิดรับข่าวรุดไฟโดยสาร
ครั้งแรกในวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งตรงกับ
วันปีใหม่ไทยในยุคหนึ้น สถาบันที่วิศวกรรมมีมานานเป็น
เจ้ากรรมท่าไฟ สถาบันแห่งนี้ดังอยู่ที่บ้านสนธิสุข ซึ่งสร้าง
ความเจริญแก่พื้นที่ใกล้เคียง อันเป็นภูมิภาคการบ้าน
เรือน วันนี้ค่า และอาคารพาณิชย์เกิดขึ้นมากมาย
เป็นย่านการค้าสับส่ายมากที่สุด

บ้านเสนาัก เลขที่ ๗๙ ถนนป่าไม้ อำเภอเมืองฯ เป็นบ้านไม้ที่มีสถาปัตยกรรม ๑๙ ตัน จึงได้เรียกว่าบ้านเสนาัก สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยท่านอุปัจจันเงิน ต้นนหระกุลเจ้าวิจูณ์ ลักษณะศิลป พม่าสมลักษณะ แต่เดิมเป็นสถานที่ห้องรับแขกบ้านแขกเมือง ปัจจุบันไม่มีผู้อาศัยอยู่ แต่เปิดให้เข้าชมบ้านและของสะสมต่างๆ รับจัดขันโถกและงานพิธีมงคล เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๑๐.๐๐-๑๗.๐๐ นาฬิกา ค่าเข้าชมห้องเรื่องตึม ๓๐ บาท สอบถามได้ที่ โทรศัพท์ (๐๕๕) ๔๖๖-๖๔๓๓

พิพิธภัณฑ์บ้านย่าแดง อยู่ถนนตลาดเก่า (ตลาดจีน) อำเภอเมืองฯ เจ้าของคืออาจารย์วิวิธ พานิช พันธ์ แหล่งสะสมเครื่องเงินและผ้าล้านนา ไม่มีการจัดแสดงอย่างเป็นทางการ สนใจติดต่อขอเข้าชมลงหน้า ได้ โทรศัพท์ (๐๕๕) ๒๙๑-๗๐๖๓

ตลาดรัชฎา หรือตลาดหัวขัว อยู่ด้านสะพานรัชฎา อำเภอเมืองฯ เป็นตลาดเข้าที่คึกคักและใหญ่ที่สุดในลำปาง ติดตลาดกันแต่เข้ามีจุดเดิงเก้าโนมเง้า มีของขายมากมายทั้งก้าบข้าวพืชเมือง ขามพื้นบ้านผลไม้ ของสดตามฤดูกาล เนื้อ ผักแพลกฯ แมลง

เหตุ รวมทั้งของฝาก
ไม่จำกัดเป็นเลือกอ้ว
ข้าวแต่น แคบหมู
หมูยอ ตอนเย็นจะมี
ร้านมากขายบ้าง ส่วน
ใหญ่เป็นขนมและ
ลักษณะร้านๆ

ขอรับรองว่า ท่านจะได้รับความสุข
สมุนไพร ค่าป่าง
อยู่ดูดนดันเห็นเมือง
ในซอยเข้าโรงเรียน
เขลางค์นนคร อำเภอ
เมืองฯ เป็นร้าน
จำหน่ายยาแผนโบราณ

สมุนไพรกว่า ๑๕๐ ชนิด ผลิตและบรรจุเอง รวมทั้ง
สินค้าปลดสารพิษ มีบริการอบไอน้ำสมุนไพร แห้งม้า
สมุนไพร นวดแผนไทย ขัดผิวด้วยสมุนไพร และ
สามารถขันต่อนการผลิตได้ทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-
๑๖.๐๐ นาฬิกา โทรศัพท์ (๐๘๑) ๓๔๓-๗๗๔๔

อ่างเก็บน้ำงาชีเชอ อยู่ท่าทางจากอำเภอเมืองฯ
๑๙ กิโลเมตร ตามเส้นทางสายลำปาง-เด่นชัย
เลี้ยวขวาตามถนนข้าวัวเมืองอักษรา ๓๐๐ เมตร
ตัวอ่างเก็บน้ำอยู่ริมถนน ด้วยบรรยายกาศคงเจยบ
และมีทวัทศีนโดยรอบสวยงาม จึงเป็นสถานที่ทัพผู้คน
หล่อใจให้น่าสนใจอีกแห่งหนึ่ง

แหล่งโบราณคดีค่ายประตูผา อุบุรีเวน กม.ที่ ๒๔๙ ตามเส้นทางสายลับปาง-ขาว ห่างจาก อำเภอเมืองฯ ประมาณ ๕๐ กิโลเมตร ครอบคลุมที่นั้นที่ บริเวณหน้าหาดเทือกเขาหินปูนด้านทิศตะวันออก อัน เป็นที่ตั้งของคดีจ้าวป่าประตูผา จุดผ่านสำคัญทาง ประวัติศาสตร์ของนครลับปาง มีภาพเขียนสีทึ่กถ่วงกัน ว่าจราที่สุดในอาเซียนเดิมเรียงได้ อาจุ่วฯ ๓.๐๐๐ ปี แบ่งเป็น ๗ กลุ่ม ภาพบางส่วนค่อนข้างคงเดิม หมวดแล้ว หลงเหลือให้ตัดออกอ่อนมาได้เพียง ๑.๙๙๒ ภาพ ส่วนมากเป็นภาพเมือง คุน ลิงของเครื่องใช้ ลัตต์ พิช และภาพเขิงสัญลักษณ์ นอกจากนี้ยังมีการบูรณะ โครงกระดูกมนุษย์โบราณด้วย พื้นที่โถล์เดิมเป็นที่ตั้ง ของค่ายฝึกการบินเพศบุรี ป่า วิทยากรนำข้อมูลโบราณคดีฯ

หมายเหตุ เนื่องจากบริเวณภาพเขียนสี อยู่ระหว่างปรับปรุงทางเดิน จะเปิดให้บริการอีกครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มกราคมเป็นต้นไป โทรศัพท์ (๐๕๕) ๒๒๒-๕๘๑๑-๒

บ้านจ้างหลวง บ้านข่ายอยู่ อำเภอจ้าง ริมเส้นทางสายพะ夷า-ลับปาง ก่อตั้งโดยครูคำอ้าย เดชดวง ตา แหล่งรวมงานมัมมี่และลักษณะเป็นผลงานของ ครูคำอ้าย ลิ่งที่พิเศษไม่เหมือนแห่งใดก็อคลักษณะการ สร้างเรือนเก็บงานในรูปทรงเปลกตา โดยแทนทุกส่วน ของอาคารหลักหลายไปด้วยงานศิลปะที่คุ้มสง่างาม

กลมกลืน นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ฝึกสอนงานศิลปะ สำหรับผู้สนใจและสร้างอาชีพให้กับคนในท้องถิ่น โทรศัพท์ (๐๕๕) ๒๒๒-๐๗๗๐

ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อุปาริษัททางหลวง หมายเลข ๑๑ สายลับปาง-เชียงใหม่ บริเวณหลัก กม.ที่ ๒๒ ตำบลเวียงตาก อ่าเภอห้างฉัตร เดิมเป็น ศูนย์ฝึกช้าง ดังอยู่ที่บ้านปางหลวง อ่าเภอจ้าง สถานที่เลี้ยงและฝึกช้างเพื่อให้เข้าร่วมการแสดง ช้างในงานทำไม้ขังที่แม่ขางไปทำงานในป่า และ เนื่องจากเมินนโยบายปิดป่าซึ่งทำให้ช้างต้องหางาน จึงทำให้ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยเดิมขึ้น โดยได้ร่วมอา ศูนย์ฝึกช้างข้ามมาในโครงการห้วย ทุ่ววนจะมีการ แสดงของช้างวันละ ๒ รอบ เริ่มจากการพาช้างลง บ้านน้ำเวลา ๐๘.๓๐ นาฬิกา เริ่มแสดงรอบแรกเวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา รอบที่สองเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา วัน เสาร์-อาทิตย์เพิ่มรอบเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา บัดตระห้า ชม. ผู้ใหญ่ ๕๐ บาท เด็ก ๓๐ บาท ทางบัตรามาตร แลกกล้วยและอ้อยมาให้ช้างหลังการแสดงจบ ส่วนช้าง แท้ก็ หรือบริการนั่งช้างชมธรรมชาติรอบๆ ศูนย์ฯ มี ทุกวันในเวลา的工作

สำหรับผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมโข่มสเต็ย ของทางศูนย์ฯ โปรแกรม ๑ วัน ๒ คืน ครั้งละไม่เกิน ๑๙ คน ค่าละ ๓,๐๐๐ บาท โดยรวมค่าอาหาร ที่พัก และอื่นๆ ในโปรแกรม โทรศัพท์ (๐๕๕) ๒๒๒-๐๗๗๐

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านแม่ทะ บ้านหลุก อุ่นห่ำ ที่ว่าการอำเภอแม่ทะประมาณ ๒ กิโลเมตร รวมรวม ของใช้และเครื่องใช้ในบ้านประจวบพื้นบ้านดังต่อไปนี้ อดีตจากเมืองจีบูบัน ชาวบ้านส่วนใหญ่ในหมู่บ้านหลุกนี้ อาชีพแกะลักษณะเป็นรูปสัตว์ขนาดต่างๆ หลากหลายรูปแบบ

เมืองถ่านหินแม่ยะ อำเภอแม่ยะ อุ่นห่ำ ห่างจากอำเภอเมืองฯ ประมาณ ๒๖ กิโลเมตร ตาม เส้นทางสายลับปาง-เด่นชัย มีรถสองแถวเช่าเหมา บริเวณตลาดน้ำรูรุด หรือที่สี่แยกร้านขายยาไทยโอลด์ ถนนพิพารณ์ เหมืองถ่านหินแห่งนี้ถูกดันพับเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ มีร่องรอยลึกในดินทั้งหมดถึง ๖๓๐ ล้านดัน ซึ่ง นำมาผลิตกระเบื้องพื้น บริเวณโดยรอบตกแต่งด้วยน้ำ ตกและน้ำประดับสวยงาม มีจุดชมวิวมองเห็นภูมิ ประเทศโดยรอบและสามารถชมการท่องเที่ยวของรถดู ตอกและน้ำตกได้

ได้ในมุมสูง

ท่องธรรมชาติ

อุทยานแห่งชาติแจ้ช้อน ประกาศเป็นอุทยาน แห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑ ครอบคลุม พื้นที่ ๓๗๐,๐๐๐ ไร่ ในอำเภอเมืองปาน อ่าเภอแจ้ช้อน และอำเภอเมืองฯ นับเป็นอุทยานฯ อีกแห่งที่มีแหล่ง ท่องเที่ยวที่พิเศษและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

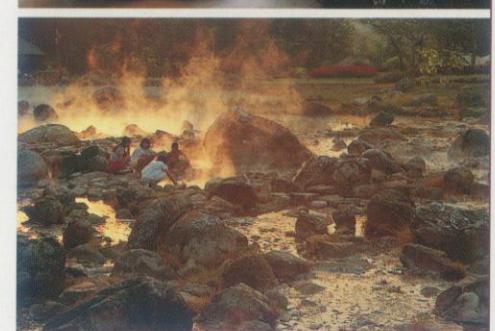
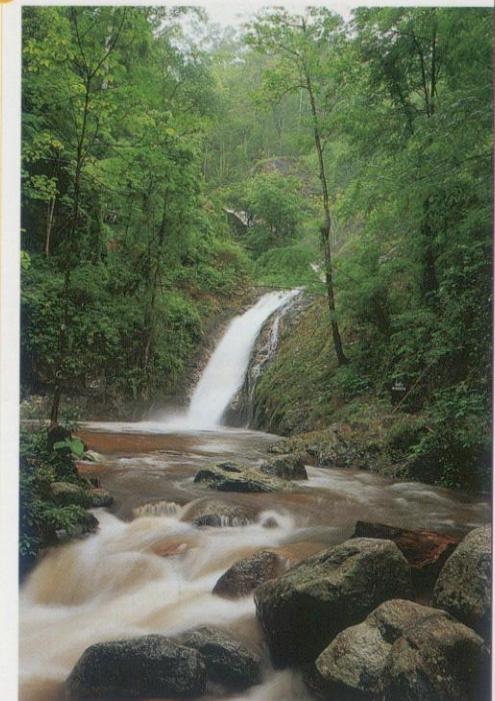
น้ำพุร้อน มีจำนวน ๔ บ่อ เป็นปลุนน้ำพุร้อน ขนาดใหญ่ประดับประดาด้วยหินที่ใหญ่น้อยกระหาย อยู่ที่ป่าดงสาพรรุ่มชาติ ทางอุทยานฯ ได้ต่อต่อ มากยังห้องอบน้ำแร่ที่มีไว้บริการทั้งแบบซ่อมด่วนและ แบบดักอ่อน ในอุณหภูมิ ๓๓-๔๒ องศาเซลเซียส นัก ท่องเที่ยวนิยมนำไปถ่ายลงในน้ำซึ่งมีอุณหภูมิ ๓๓-๔๒ องศาเซลเซียส จนเกิดเป็นเมมนูญอดนิยมอย่าง ไช่ยำน้ำแร่ช้อน

น้ำตกแจ้ช้อน อุ่นห่ำจากที่ทำการอุทยานฯ รวม ๑ กิโลเมตร กีดกั้นน้ำแม่อมญูนิเวณโดย ลังกากและอุ่นหุ่นอยู่ในดิบจากแผ่นผาสูงชันกว่า ๓๐ เมตร เกิดเป็นน้ำตกจำนวน ๖ ชั้น ตัดห่วงซึ่งเป็น น้ำตกชั้นแรกจัดว่าสวยงามที่สุด ชั้นถัดไปก็ล้วนดงงาม ไม่แพ้กัน แต่ด้วยความสูงชันของชั้นน้ำตกจึงหนา สำหรับลงเล่นน้ำเฉพาะตามคำร่าเท่านั้น

เส้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกแจ้ช้อน ระยะ ทางประมาณ ๑.๗ กิโลเมตร โดยเส้นทางจะผ่านจุดสื่อ ความหมาย ๒๔ จุด ผ่านสภาพป่าและพรรณไม้ นำสัมภាយนิด รวมถึงอาจพบสัตว์หายากอย่าง นกเงนเทาหางแดงและปลาบุงแห่งล้าหัวแม่ป้อมด้วย เท่านี้เดียวกัน

เส้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกแม่ปีก ระยะ ทางประมาณ ๑.๗ กิโลเมตร เป็นเส้นทางวงรอบเลาะ เลียบริมล้าหัวแม่ปีกและน้ำตกแม่ปีก ผ่านจุดสื่อ ความหมาย ๑๙ จุด ระหว่างเส้นทางถ้าใช้คีดีอัดพับ หมู่ป่าและเตาบุญ

การเดินทาง จากอำเภอเมืองฯ มาตามทาง หลวงหมายเลข ๑๐๓ (ลับปาง-แจ้ช้อน) ระยะทาง ประมาณ ๕๕ กิโลเมตร และข้ามเข้าทางหลวง หมายเลข ๑๒๘๘ เข้าอำเภอเมืองปาน แล้วเลี้ยวขวา ตรงสามแยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๒๕๒ อีก ๑ กิโลเมตร มีวิวเด่นช้อนดีที่ทำการอุทยานฯ อุ่นห่ำ ขนาดครุกรุ่งเทพในอำเภอเมืองฯ มีรถดังต่อไปนี้ ๐๙.๐๐-๐๗.๐๐ นาฬิกา ราคากลางประมาณ ๕๐ บาท

ที่ทำการอุทยานฯ มีบ้านพักและเต็นท์ให้เช่า พร้อมเครื่องนอน อาหารมีบริการที่ร้านค้าสัสดิการ ของอุทยานฯ และบริเวณลานจอดรถทางเข้าน้ำตกแจ้ ช้อน ขยายทุกหัว สอบถามได้ที่อุทยานแห่งชาติแจ้ช้อน ตำบลแจ้ช้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลับปาง ๕๒๒๒๐ โทรศัพท์ (๐๕๕) ๒๒๒-๙๐๐๐

ประมาณ ๑.๔๕๐ เมตร ตลอดเส้นทางอุทยานฯ ได้ติดตั้งไฟให้แสงสว่างเพื่อสะดวกสำหรับเดินชมทิวทัศน์ที่นี่ที่นั่นอย่างมีอิริยาบถ

ถ้าใจ อู้ย่าห่างจากถ้าพาให้เพียงเล็กน้อย
เป็นถ้าขนาดเล็ก มี ๓ ห้อง งดงามด้วยม่านหินอ่อน
ในแต่ละโถงถ้า เล็กันว่าดีดีโดยเป็นที่อาศัยของใจ
มาก่อน น้ำจวนบันปิดให้เข้ามามได้โดยสะดวก

เรื่องกิจกรรม มาตามเส้นทางลำปาง-งัว^๑
แยกชัยบริเวณ กม. ที่ ๑๒๐๓ ประมาณ ๑๕ กิโลเมตร
อยู่ในพื้นที่เดิมจากการสร้างเขื่อนกันแม่น้ำ
วังจันทร์เป็นจุดล่องแพยอดนิยมที่มีบรรยากาศ
สวยงามแห่งหนึ่ง มีบริการนั่งเรือ ล่องแพ และแพพัก
สำหรับนักท่องเที่ยว สถาปัตยกรรมได้ทิ้งแพงแก้ว โทรศัพท์
(๐๕๕) ๒๒๒-๓๓๓๓ และกิจกรรมธอร์ต โทรศัพท์ (๐๕๕)
๓๓๓-๓๓๓๓ กรมอุตุฯ ชี้แจงเป็นผู้ดูแลเพื่อนิรบ้าน
พักรับรองสำหรับหน่วยงานราชการ โทรศัพท์ (๐๖๕)
๑๔๔๐-๔๗๗๖

น้ำตกตามธรรมชาติ อยู่ห่างจากบ้านทุ่งท้าง
อ่าเภอเจี้ยมไปประมาณ ๗ กิโลเมตร เป็นน้ำตก
ขนาดใหญ่ทั้งหมด ๙ ชั้น แต่ละชั้นคงงามด้วยสายน้ำ
สีเขียวมรกต ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของน้ำตกภูเขาน
ทิพย์

น้ำตกแม่เก๊ อยู่ห่างจากบ้านแม่เก๊ ประมาณ ๑๙ กิโลเมตร เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ที่เกิดจากคลื่นทรายแม่เก๊ ตามมาจากพานิชเกิดเป็นชั้นน้ำตกที่ด่องดายน้ำกลงมีให้เห็นเรื่น

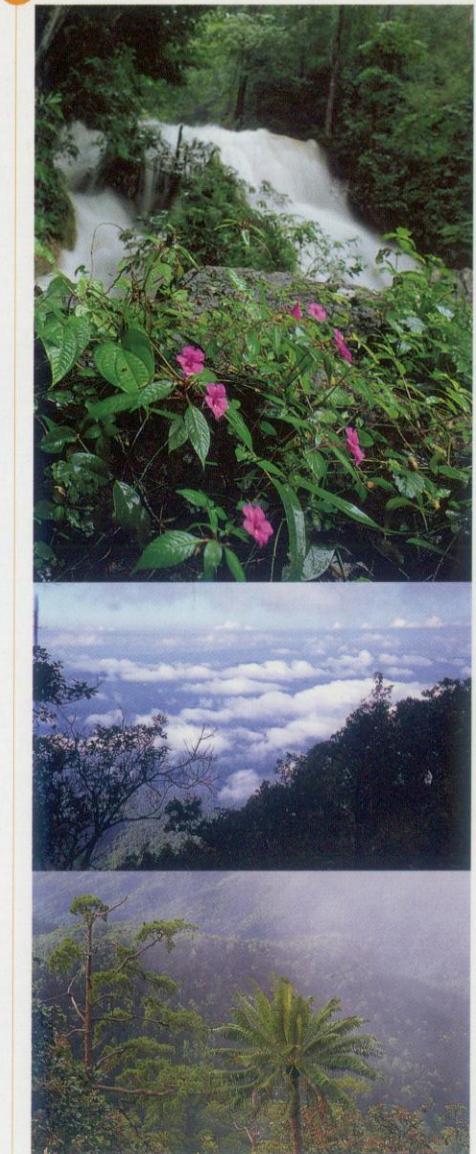
การเดินทาง จากอำเภอเมืองฯ มาตามทาง
หลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ (ค่าปาง-เชียงราย) ที่ท่า
อุทยานฯ อุบลริเวน กม. ที่ ๖๕ ท่าจากอำเภอเมืองฯ
ประมาณ ๖๕ กิโลเมตร หรือไปล้านนาสายพร้าว-กา-
เชียงราย ก่อนถึงอำเภอวงษ์ยักษ์เข้าจังหวัดลำปาง
ประมาณ ๑๕ กิโลเมตร สองสามได้ที่อุทยานแห่งชาติ
ถ้ำผาไท หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านหัวดง อdleาจากฯ จังหวัด
ค่าปาง ๙๗๑๐ หรือที่ส่วนอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้
ไทรศรีพันธ์ (๐๒) ๔๖๑-๔๔๙๙๗๓ ต่อ ๔๗๙๔๔

อุทัยธานี มีพื้นที่การเติบโตและบ้านพักรับรอง
๒ หลัง สำหรับนักท่องเที่ยวประมาณ ๒๕ คน แต่ไม่
ร้านอาหารบริการ เนื่องจากอยู่ในช่วงประจำชาติดัง
นักท่องเที่ยวต้องเตรียมอาหารไปเอง

อุทัยานแห่งชาติด้ำダメที นี้พื้นที่ประมาณ ๗๕๔.๗๕๐ ไร่ ลักษณะเป็นภูเขาสลับขั้นตอนป่าคลุ่ม ด้วยผืนป่าอุดมสมบูรณ์ของป่าสงวนแห่งชาติ ๙ แห่ง ในอ่ามกวาง อำเภอเมืองฯ อ่ามกวางมีแม่น้ำและ ลำน้ำเล็กๆ ที่มีน้ำตกอยู่ในอุทยานฯ ที่สำคัญๆ คือ แม่น้ำช่องเขา ๑.๒๕๒ เมตร จากระดับน้ำทะเลเลปานกลางเป็นจุดสูงสุด นอกจากน้ำจะเป็นแหล่งต้นน้ำของแม่น้ำวัง ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจอีกหลายแห่ง ได้แก่

ถ้าประเทศไทยยังคงเดินทางหมายเลขอีก
๑๗๘๒ (เพลโลยอิน) บริโภค กม. ที่ ๖๕ ใกล้กับศูนย์บริการ
น้ำท่องเที่ยว สันนิษฐานว่าถูกดันพบโดยพบรูปป่าล่า
สัตว์ หรือจากการสำรวจเส้นทางหลวงแผ่นดินนั่นเอง
ภัยในถ้าเป็นเงื่อนไขดีๆ ก็เกิดจากภูเขาที่บินปุ่นอย่าง
ไม่น้อยกว่า ๔,๓๐,๐๐๐ ปี ยกเว้นจากป่าถ้ำข้าไป

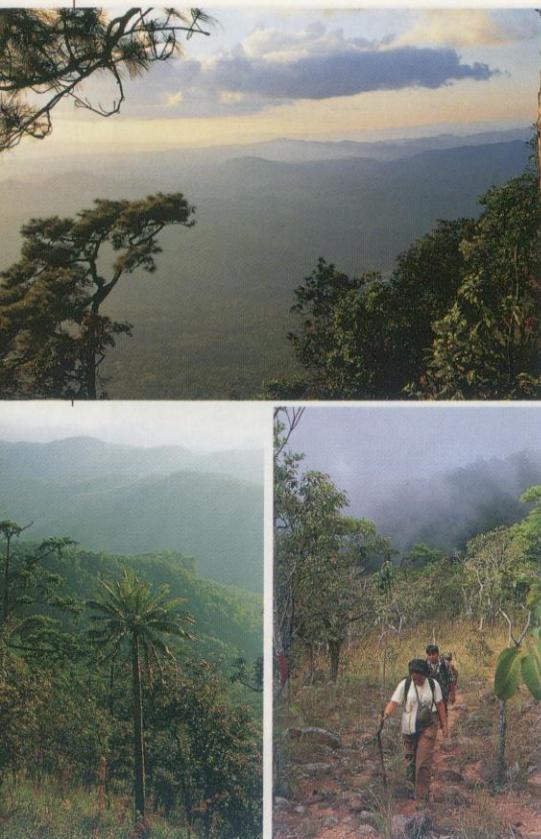
อุทัยานแห่งชาติดอยหลวง ป่าดันน้ำสำราญ
ของว้านพะ夷าและแม่น้ำง้วน มียอดดอยหลวงชื่อสูง
๑,๗๗๘ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลางเป็นยอด
เขาสูงสุด ประภาศเป็นอุทัยานแห่งชาติลำดับที่ ๖๗
เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๓ ครอบคลุมพื้นที่
ประมาณ ๗๗๓,๔๕๐ ไร่ของจังหวัดลำปาง จังหวัด
พะ夷า และจังหวัดเชียงราย เป็นทั้งแหล่งดันน้ำและ
สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจของเมืองลำปาง

น้ำตกรักแก้ว อยู่ทางกำแพงวังเหนือ ตามเลี้ยว
ทางพะเยา-แม่จะจัน ถึงอำเภอวังเหนือแยกขวาไป
บ้านทุ่งเป้า ถึงบ้านขังเลี้ยวขวา รวมระยะทาง ๒๖
กิโลเมตร รัชเป็นน้ำตกริมทางที่สุดของจังหวัดลำปาง
นับขึ้นได้ก้าว ๑๐ ขั้น แม่งเป็นขันใหญ่ๆ ประมาณ
๗-๘ ขัน ขันที่ ๑ จัดค่าวัมนาดใหญ่ที่สุด ด้วยสายน้ำ
ตกใจจากแผ่นหินปูนซึ่งลาดเป็นแนวเดิจจากยอด
เขา เกิดเป็นน้ำจิ้งขันมานากามากงดงามเป็นอย่างยิ่ง

ยอดดอยหลวง จุดชมวิวที่ศักดิ์อันดงงามของ
อุทยานฯ จากหน่วยพิทักษ์ฯ น้ำตกจำปาทองครัวเดิน
เท้าขึ้นเขาเดตเช้า จากรอดเข้าจะมองเห็นกวนพะ夷า
อยู่บึงอ่องล่าง เมืองหนองบองเห็นดอยหนองก้อนมีลักษณะ
เหมือนหนองบัว มีพระธาตุสีขาวประดิษฐานอยู่บน
ยอด สร้างขึ้นด้วยแรงศรัทธาของพระจากวัดบ้านใหม่
อำเภอวังเนื้อ และพระจากวัดทุ่งม่าน จากอำเภอ
เจ้าเมือง จังหวัดลำปาง ร่วมแรงกันสร้างพระธาตุเพื่อ
ครอบครองพระพุทธรูปที่ໄู่เมืองประมาน พ.ศ. ๒๕๑๕

นอกจากนั้นอุทัยนาฯ ยังมีน้ำตกที่น่าสนใจอีกหลายแห่ง เช่น น้ำตกปูแวง อยู่ทางด้านบ้านปูแวง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย โดยใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ (พะ夷า-เชียงราย) จากจังหวัดพะ夷า ไปประมาณ ๑๙ กิโลเมตร แยกเข้าบ้านปูแวงอีก ๑ กิโลเมตร เป็นน้ำตกภูเขาหินปูน มีห้วยแม่น้ำ ๕ ชั้น และน้ำตกจำป่าทอง อยู่ทางด้านอำเภอเมืองฯ จังหวัดพะ夷า ตามทางหลวงหมายเลข ๑ (พะ夷า-เชียงราย) ถึง กม. ที่ ๖ แยกซ้ายไปอีกประมาณ ๑๒ กิโลเมตร ถึงหน่วยพิทักษ์ฯ น้ำตกจำป่าทองซึ่งเป็นน้ำตกของด้วยน้ำตก เป็นน้ำตกขนาดกลาง ๕ ชั้น

การเดินทาง จากจังหวัดค่าป่าง ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ จนถึงจังหวัดพะเยา จากนั้นเลี้ยวตัวเมืองไปอีกประมาณ ๓๙ กิโลเมตร จะมีทางแยกเข้าหมู่บ้าน

อุทยานแห่งชาติอุขุนตาล พื้นที่ของอุทยานฯ เป็นเทือกเขา กันเนตและระหัวง่าม่า เกาะแม่ทา จังหวัดลำพูน กับอ่าเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๑๙ ครอบคลุมพื้นที่กว่า ๑๕๙,๕๕๖ ไร่ ด้วยมีทิวทัศน์ที่ตื่นตาตื่นใจ เช่น แม่น้ำสายสีน้ำเงินที่ไหลล้อมรอบภูเขา แม่น้ำสายสีน้ำเงินที่ไหลล้อมรอบภูเขา แม่น้ำสายสีน้ำเงินที่ไหลล้อมรอบภูเขา แม่น้ำสายสีน้ำเงินที่ไหลล้อมรอบภูเขา

ถ้ำอุขุนตาล อุโมงค์ดีไฟยว่าที่สุดในประเทศไทย มีความยาวทั้งสิ้น ๑,๓๙๒ เมตร ถ้ำไฟใช้เวลาวิ่งผ่านอุโมงค์นี้เป็นเวลาถ้วน ๕ นาที ให้เวลาสร้างตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๐ มาเสร็จสิ้นการก่อสร้างใน พ.ศ. ๒๕๑๑

นับเป็นการเปิดเส้นทางคุณภาพเหนือที่สำคัญ ครั้งหนึ่งของไทยเลยทีเดียว ด้วยความอุ่นใจดีไฟไปทางที่ทำการอุทยานฯ รวม ๑,๙๐๐ เมตร มีพัฒนารั้งถังที่ ๕ เมื่อครั้งเดียว มาด้วยขุนตาล รวมถึงที่พักของภารตไฟสำหรับนักท่องเที่ยว โทรทัพที่ (๒) ๒๕๓๐-๓๔๔

ยอดดอยขุนตาล อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ๙๐๐ เมตร หรือมาตามเส้นทางสายลำปาง-ลำพูน แยกขวาตรง กม. ที่ ๑๗ เข้าไปอีกประมาณ ๑๕ กิโลเมตร ระหว่างทางและบนยอดดอยมีจุดชมทิวทัศน์เป็นมุมกว้างไกล แนะนำสำหรับชมพระอาทิตย์ขึ้นมาเมืองเชียงใหม่และเชียงราย

การเดินทาง เน茫สำหรับท่องเที่ยวทางรถไฟ โดยมานถึงสถานีขุนตาล ซึ่งอยู่ไม้ไกลจากที่ทำการอุทยานฯ ส่วนทางรถด้วยมานถึงสถานีเส้นทางลำปาง-ลำพูน แยกขวาบริเวณ กม. ที่ ๑๗ อีกประมาณ ๑๕ กิโลเมตร สอบถามได้ที่อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล หมู่ที่ ๘ ตำบลท่าปลาสู อำเภอแม่ท่าจังหวัดลำพูน ๑๕๐๐ โทรทัพที่ (๕๓) ๕๐-๙๙๑

ภูเขาไฟมาลาต อำเภอแม่ทะ อยู่บนทางหลวงสายลำปาง-แม่มาะ ถึงตำบลมาลาตด้วยมีทางแยกขวาและป้ายบอกทางไปยังปากปล่องภูเขาไฟบริเวณปล่องภูเขาไฟที่ดับสนิทแล้วจะเป็นเนินเขาที่มีป่าไม้ปกคลุมอยู่ทั่วไป จึงทำให้มองเห็นปากปล่องไม่ชัดเจนนัก แต่ถ้าสังเกตด้วยตาจะจะพบก้อนหินล้ววาวที่นิ่มทั่วครึ่ง และดินขาวจะรั้งกระดายอยู่ทั่วไป ซึ่งสามารถพบเฉพาะในเขตที่มีภูเขาไฟเท่านั้น

เทศบาลงานประเพณี

งานสะตอกช้าง หรือขันโดยช้าง ในปีนี้จัดเป็นปีท่องเที่ยวลำปาง ๒๕๐๐ มีขึ้นในวันที่ ๕-๖ กุมภาพันธ์ ส่วนแรกเป็นการแสดงของช้างและขันโดยช้าง ส่วนที่สองเป็นการร่วมกินข้าวและขันโดยช้าง ผู้เข้าร่วมงาน

งานวันรถไฟรถม้าลำปาง จัดทุกวันที่ ๑๑ มีนาคม ถึงวันที่ ๒ เมษายน เพื่อรำลึกถึงรถไฟหลวง ขบวนแรกที่เดินทางมาขย้งสถานีไฟลำปาง พร้อมด้วยการเดลิศศิลป์ใหม่ส่ายประทัด ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ร่วมกับการพื้นฟูวัฒนธรรมน้ำวังเพื่อสืบชะตาแม่น้ำวังในวันที่ ๑ เมษายน มีการทำบุญตักบาตรและร่วมกันปล่อยสะ槃อโยคหันนาแบบโบราณ เพื่อสักการะแม่น้ำวังบันดาภูมิสีมา

งานประเพณีไทนเมืองลำปาง จัดระหว่างวันที่ ๑๐-๑๔ เมษายน โดยในวันที่ ๑๑ เมษายนจะมีขบวนแห่สลุงหลวงอันหมายถึงขันน้ำ ประดับประดาไปด้วยตั้งดวงและขบวนแห่ก้ายแบบล้านนาโบราณ เพื่อรับน้ำมีน้ำส้มป่อยจากผู้คนตามรายทางกันไปสรง แต่พระเด็กด้วยแต่ตัวที่เป็นพระคู่มิตรของลำปาง พันวันที่ ๑๒ ไปจังหวัดเชียงใหม่และสกรีนต์ ประเพณีขึ้นปีใหม่ของไทยแต่โบราณ มีการทำบุญก่ออุโบสถเจดีย์ทรายและรดน้ำด้วยสีที่มีสุกานครั้นแรง

งานพิธีวังหลวงเสลักเมืองและเสิร์ชฯ เมือง จัดบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดในวันที่ ๑-๔ กุมภาพันธ์ นับเป็นประเพณีที่ขามเมืองลำปางจัดต่อเนื่องทุกปี โดยมีการประดับพิธีทางสหพัฒน์ พิธีทางพราหมณ์ และการพื้อนเมืองดีเมือง อันเป็นพิธีบูชาผีบรรพบุรุษเพื่อเป็นสิริมงคลแก่เมืองต่อไป

งานประเพณีล่องสะ槃จากวังเวียงล่องกอน วันที่ ๑-๕ พฤษภาคม จัดขึ้นบริเวณด้วยพระธาตุลำปางหลวง อ่าเภอเกาะด้า มีการแห่บอไฟ ประดับตีกลองมองเชิงที่ขามบ้านเรือก่อวัสดุลงปูจ้า ช่วงค่ำมีงานแสดงแสง-เสียงและกินขันโดย

งานวันชาวนาพากล ในวันที่ ๖-๘ ตุลาคม ช่วงกลางวันมีการปล่อยโคมลอย แห่เรือพาย ประดับแพสายยาง อีดีชาวแพ มหาทะเล ล่องแพ และปล่อยปลา ส่วนกลางคืนนี้พิธีลอยกระทง การละเล่น และมหรสพต่างๆบริเวณอ่างเก็บน้ำเหนือเมือง

งานเชรัมมิคแพร์ จัดขึ้นในวันที่ ๕-๑๐

ฉันวaccum โดยความร่วมมือของบริษัทและโรงงานต่างๆ นำผลิตภัณฑ์เชรัมมิคหลาภาก หลาภานิดมาทำที่นี่ในราคาย่อมเยา การแสดงผลงานของศูนย์ศิลป์ป้าชิพ สาธิตกระบวนการผลิตเชรัมมิคและการประดับผลิตภัณฑ์เชรัมมิค สถาบันได้ที่โทรทัพที่ (๕๕) ๒๕๒-๖๓๐๐

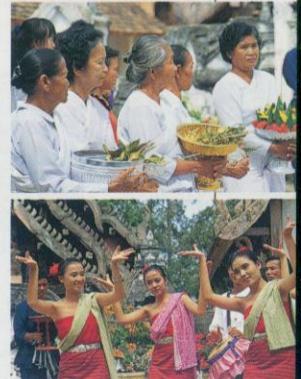
งานตอกไม้บานบัน พบข้าว จัดที่สวนป่าที่เที่ยวเกวียน อำเภอห้างฉัตร ในวันที่ ๒-๕ ฉันวaccum ชุมชนบ้านแห่งน้ำบันล้านนา เทพบุปผาดี เลือกซื้อสินค้าท้องถิ่น การประดับไฟล์ของดีเมืองและกินอาหารแบบสังโถดิ

งานดุดหนาและงานกากชาด จัดในวันที่ ๒๕ ฉันวaccum ถึงวันที่ ๕ มกราคม มีการอกร้านทำที่นี่ ลินด้าราค่าประทัยด้วยส่วนราชการ หน่วยงานรัฐ วิสาหกิจ และภาคเอกชน การประดับงานกลางลำปาง รวมถึงการล่องเรือชมแม่น้ำเจ้าพระยา

งานวันสับปะรด มีขึ้นระหว่างวันที่ ๒-๕ มิถุนายน มีการประดับสับปะรดใหญ่ จันหนาย และประดับผลิตภัณฑ์สับปะรดประรูป รวมถึงประดับอีดี้สับปะรดประดับ

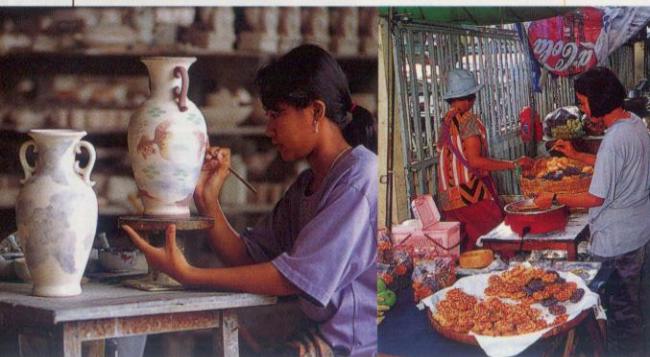
งานเทศบาลลินปลา มีขึ้นวันที่ ๕-๖ กุมภานาค จัดขึ้นที่เชื่อมกับลิน มีการจัดนิทรรศการปลา ประดับปลากลางตาม ตู้ปลาสวยงาม พร้อมทั้งชิมอาหารที่ทำจากปลาหลาภากลายนิด

งานเดินร่วมมินิมาร์ฟมาราธอนแม่น้ำ วันที่ ๖ สิงหาคม ซึ่งเป็นวันเปิดงาน จัดขึ้นที่เมืองแม่น้ำ อำเภอแม่มาะ แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศไทยและของจังหวัดลำปาง

งานเดินร่วมมินิมาร์ฟมาราธอนแม่น้ำ วันที่ ๖ สิงหาคม ซึ่งเป็นวันเปิดงาน จัดขึ้นที่เมืองแม่น้ำ อำเภอแม่มาะ แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศไทยและของจังหวัดลำปาง

ผ้าหอ บังหมูบ้านยังมีการทอผ้าด้วยกีพื้น เมืองโดยใช้ฝ้ายที่ปักขึ้นเอง โดยเฉพาะอำเภอเจ้าแหห์ และที่บ้านทุ่งกว้า อำเภอเมืองปาน เป็นพื้นที่ปักฝ้ายพื้นดูดีมีคุณภาพและมีลายทอแบบลายไทยที่สวยงาม บ้านหลวง อำเภอแม่ทะ นิยมทอแบบลายเชิง ส่วนที่บ้านฝ้าย อำเภอเมืองฯ มีโรงงานทอผ้าและ จำปาป่ายผลิตภัณฑ์จากฝ้ายทอยเชิงมีปีประนันต์

หมู่บ้านแก๊สลักบ้านหลัก ที่ดำเนินการรัฐ
ทั่วจากอ่าวมาหยาแม่น้ำท่ามะกา ๒ กิโลเมตร ชาวบ้าน
ส่วนใหญ่ในหมู่บ้านมีอาชีพแก๊สลักไม้เป็นอาชีพสืบต์
ต่ำๆ เช่น ช่าง น้า ลิง ดิ กวาง รวมถึงแก๊สลัก
เป็นเครื่องใช้ต่างๆ ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ เป็น
อุตสาหกรรมครอบครัวที่สืบทอดต่อกันมาเป็นเวลาข้า
นาน

เชร์วิมิค เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีแม่น้ำ
แม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำท่าสุดในประเทศไทย นิคม
พิเศษมีอยู่น้ำไปเพาไฟจะได้เดินทางน้ำมีความทันทາ
มาก จึงมีอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา ซึ่งมี
โรงงานผลิตอยู่สองแห่งเด่นมากที่สุดเป็นจันวนมาก
นักท่องเที่ยวที่สนใจสามารถเข้าชมกระบวนการวิธีการผลิต
และเลือกซื้อห้องน้ำดินได้ในโรงงานหลายแห่ง

กระดาษสา นับเป็นอุตสาหกรรมพื้นบ้านที่ มีเชื้อเรียงของบ้านน้ำทั้ง จันมีเชื้อเรียงว่ากระดาษน้ำ ให้กับ กระดาษสาที่มาจากการปอกสา ซึ่งเป็นไม้เนื้ออ่อน ชนิดหนึ่ง มีเนื้อเอื้องหนียว จึงหมายสำหรับน้ำทำกระดาษเพื่อนำไปประดิษฐ์เป็นของใช้และของที่ระลึก บุนชียง หมู่บ้าน หมู่บ้าน เล่าชั้วจัน ถนนประสา ไม่ตี โทรศัพท์ ๒๒๒-๓๗๓๗ เล่าชั้ว ก ถนนประสาไม่ตี โทรศัพท์ ๒๒๑-๗๔๔๔ ตั้งเชียงหลี ถนนประสาไม่ตี โทรศัพท์ ๒๒๑-๓๗๙๔ ท่งเชียง ก ถนนประสาไม่ตี โทรศัพท์ ๒๒๑-๓๗๙๔

สวยงามหลายแบบ เช่น ร่ม คอมไฟ ไดส์เทียน ดอกไม้ แห้ง กรอบรูป กระเบื้อง และของชำร่วยอื่นๆตามสั่ง

ร้านขายของที่ระลึก มีจานน้ำยำมากบริเวณ
ห้าแยกหนองพิพาก หน้าโรงเรียนเทศบาล ๔ ถนน
รอบเวียง และที่ก้ามปูนได้ต่องสีแยกไปปัจจหัวเดียวใน
ตามร้านด่าง ภูมิภาคดราไก่อันเป็นสัญลักษณ์ของเมือง
ลำปาง รถม้าย่านกดที่สามารถขับเข้าออกได้พร้อม^{กัน}
สารถดีแต่เงื่อนไขเรื่อง เครื่องบันดินเผา^{กัน}
และเครื่องเซรามิกหลากหลายแบบ ส่วนร้าน
ขายเสือผ้าพันเมืองส่วนใหญ่ยุบันดูน
พิพิชช์ช้างและถนนบุญญาที่ ของกิน เช่น
แหنเมษาลงค์ ถนนพิพิชช์ช้าง แหนสมศรี
ถนนป่าไม้ พวงแคบหมู น้ำพริกหมู
ไส้อั่ว หมูยอ หาดซึ้งได้ตามตลาดเข้ารัชฎา
หรือตลาดอัศวิน ซึ่งเป็นตลาดขายของกิน^{กัน}
ตอนเย็น อยู่บนท่าครัววันอย

ของที่ระลึก

ร้านขายของที่ระลึก เชรามิค
โรงงานแสงอรุณ โทรศัพท์ ๒๒-๒๕๗๑ บริษัท เค.เค.
เชรามิค ถนนพหลโยธิน โทรศัพท์ ๒๒-๔๓๓๓ โรงงาน
เชรามิคาร์ท ถนนพหลโยธิน โทรศัพท์ ๒๒-๒๕๕๓
เขาวรลำปาง ถนนพหลโยธิน โทรศัพท์ ๒๒-๓๔๔๗
ศิลปนคร ถนนพหลโยธิน โทรศัพท์ ๒๒-๓๗๑๗
ชุมพุกสุภาพรุณ โทรศัพท์ ๒๒-๒๕๗๓ โรงงาน บ.ล.
ถนนพหลโยธิน โทรศัพท์ ๒๒-๒๕๕๗ อินทราเชรามิค
ถนนลำปาง-เด่นชัย โทรศัพท์ ๒๒-๔๑๘๘ พีซแอลเชรามิค
ถนนพหลโยธิน โทรศัพท์ ๒๒-๓๔๓๓
กรุงศรีฯ สาขา สามปั๊บอร์ ถนนพหลโยธิน โทรศัพท์
๒๒-๓๗๗๗๓-๑ ผ้าฝ้าย บ้านฝ้าย ถนนพหลโยธิน ลำปาง-
เชียงราย โทรศัพท์ ๒๒-๔๐๐๒ ชุมพร ถนนอุปราช
แทนม แทนเมฆลักษณ์ ถนนนิพัทธ์ชัย โทรศัพท์
๒๒-๓๗๐๓๗ แทนสมศรี ถนนปaine โทรศัพท์ ๒๒-๔๐๑๒

กุนซึ่ง หมุทอย หมุแผ่น เล่าข้อว่าจัน ถนนประสาท
ไม่ตรี โทรศัพท์ ๒๒-๓๗๗๗ เล่าข้อว่า ถนนประสาทไม่ตรี
โทรศัพท์ ๒๒-๓๗๗๗ ตั้งชื่อยังหลี ถนนประสาทไม่ตรี
โทรศัพท์ ๒๒-๓๗๗๗ หง่ายเจกี ถนนประสาทไม่ตรี
โทรศัพท์ ๒๒-๓๗๗๗

สี่ขั้นวิเคราะห์ความสัมภាន

(รหัสทางไกล ๐๕๔)

ที่พัก

ຈໍາເກີຍເດີນ ເດີນຄະນີ ບ້ານດອນຫັຍ ໂກຮສ້າພ໌
ເມສ'-ອຕະກ ນຄຮເດີນ ດນນຕາກ-ລໍາປາງ ໂກຮສ້າພ໌
ເມສ'-ອຕະກ

ร้านอาหาร

อาหารที่ว่าไป เวียงຄอต ถนนชุมเปอร์ไอยูเวีย
โทรศัพท์ ๑๖-๖๕๐๐-๕ วันนี้ ถนนสุนทรีย์ โทรศัพท์
๒๒-๒๕๘๙-๙ บ้านพลอย ถนนชุมเปอร์ไอยูเวีย แยกไป
เวียงใหม่ โทรศัพท์ ๒๕-๑๖๐๐-๓ ริเวอร์ไซด์ ถนน
พิพิธชั่ง โทรศัพท์ ๒๒-๑๖๑ เรือนแพ ถนน
ชุมเปอร์ไอยูเวีย สำปาง-งา โทรศัพท์ ๒๒-๖๙๗๙ เรือน
ชุมัง ถนนตลาดเก่า โทรศัพท์ ๒๒-๒๔๔๔ บ้านฝ่าย
ถนนชุมเปอร์ไอยูเวีย สำปาง-งา โทรศัพท์ ๒๒-๖๙๑๒

ห้องอาหารเวียงพิพิธ
ในโรงเรียนลำปางเวียงทอง ถนน
พหลโยธิน โทรศัพท์ ๐๕๐-๔๔๐๑๔ ห้อง
อาหารระเบียงสรวง ถนนสุขุมวิท ๔๒ ลำปาง-จังหวัด
โทรศัพท์ ๐๕๐-๔๔๖๐ ครัวไทย ถนนพหลโยธิน
โทรศัพท์ ๐๕๐-๗๗๐๗ พระนราภิญ์ ถนนรอบเวียง
โทรศัพท์ ๐๕๐-๗๗๐๐ ไก่ย่างกาน้ำ ถนนรอบเวียง
โทรศัพท์ ๐๕๐-๔๔๑๑ ถูกใจ ถนนบ้านดงพัฒนา
โทรศัพท์ ๐๕๐-๓๐๐๕ ไก่เกียวกไก่ย่าง ถนนท่าครัวน้อย
โทรศัพท์ ๐๕๐-๔๔๐๒๖ สาบอาหารแห้งร้อน ถนนพระเจ้า
ทันใจ โทรศัพท์ ๐๕๐-๖๔๕๕๖๖

อาหารพื้นเมือง บ้านค่าหวาน ถนนพหล
โยธิน โทรศัพท์ ๒๒-๒๓๘๘ แม่แท หลังธนาคารกรุง
ไทย สาขาในเมือง ถนนบุญวานิช ข้าวซอยบุญอิน
ถนนลำปาง-แจ้ห่ม ข้าวซอยแม่แทปะ ซอยห้างทวีปีอง
๔ ร้านข้าวซอยสูตรปอร์ ถนนสูตรปอร์ไฮเวย์ลำปาง-งัว
ครัวอีสาน เบิงสะพานรังษฎา ร้านเพื่องฟ้า หน้าสถาบัน
ราชภัฏลำปาง โทรศัพท์ ๒๑-๒๖๖๕ แม่ยอดเรือน หน้า
โรงเรียนเทศบาล ๑ ถนนรอบเวียง บ้านสวนผักสด
ถนนสูตรปอร์ไฮเวย์ลำปาง-งัว โทรศัพท์ ๓๔-๔๔๕๖

การเดินทาง

รถยนต์ จากรถเงยๆ มาตามทางหลวง
หมายเลข ๑ ผ่านสิงห์บุรี ชัยนาท นครสวรรค์ ตาก
ตรงเข้าจังหวัดลำปาง รวมระยะทาง ๒๐๒ กิโลเมตร
ใช้เวลาประมาณ ๔ ชั่วโมง

ฉบับโดยสารประจำทาง ที่สถานีนิ่งส่งสาย
เหนือ (หมู่อชิดใหม่) มีรถโดยสารไปลำปางทุกวัน
บริษัทฯ นส. จำกัด มีรถวิวัฒน์ ๒๕ ที่นั่ง มีเที่ยวเวลา
๑๒.๓๐ นาฬิกา ราคา ๔๐.๐๐ บาท โกรสตัฟท์ (๐๒)
๙๗๖-๓๖๖๖ ชั้น ๑ มีเที่ยวเวลา ๐๘.๐๐, ๑๑.๐๐,
๑๕.๓๐, ๑๗.๐๐, ๑๙.๓๐, ๒๑.๐๐ นาฬิกา ราคา ๓๗
บาท โกรสตัฟท์ (๐๒)-๗๐๕๕ รถปรับอากาศชั้น ๒ มี
เที่ยวเวลา ๐๕.๓๐, ๐๙.๓๐, ๑๙.๕๐, ๒๑.๓๐ นาฬิกา
ราคา ๒๔.๐๐ บาท โกรสตัฟท์ (๐๒) ๕๗๗-๗๐๕๕, ๙๗๖-
๓๖๖๖ รถธรรมด้า (สีส้ม) มีรถเขียงใหม่และรถ
เขียงรายผ่านดังต่อไปนี้เที่ยวเวลา ๐๕.๐๐-๒๑.๐๐ นาฬิกา
ทุกวัน บริษัทฯ นิ่งดีทั่วไป มีรถปรับอากาศชั้น ๑ เที่ยว

การเดินทางจากอำเภอเมืองฯ ไปยังอำเภอต่างๆ

- เกาะคา ๑๓ กิโลเมตร ขึ้นรถที่ถนนรอบเวียง ใกล้สถานศึกษากรุงไทย
  - ห้างจัตุร ๑๔ กิโลเมตร ขึ้นรถที่ห้าแยกถนนนาพิการ
  - แม่ทะ ๑๖ กิโลเมตร ขึ้นรถที่สี่แยกศรีบูรุ ถนนที่พิวรรธน
  - เสริมงาม ๑๘ กิโลเมตร ขึ้นรถห้างโรงเรียนบุญราษฎร์ ถนนเสนามบิน
  - แม่เมะ ๑๙ กิโลเมตร ขึ้นรถที่สี่แยกร้านขายยาไทยโกลด ถนนที่พิวรรธน
  - แจ้ท่อม ๒๖ กิโลเมตร ขึ้นรถข้างสถานศึกษาครหลุงไชย ถนนที่พิวรรธน
  - สนป่าบาน ๒๙ กิโลเมตร ขึ้นรถด้านป่าประดู่ชัย ตรงข้ามศาลจังหวัดลำปาง
  - งัว ๓๓ กิโลเมตร ขึ้นรถดรงข้ามวิทยาลัยอาชีวศึกษา
  - เดิน ๓๔ กิโลเมตร ขึ้นรถด้านป่าประดู่ชัย ตรงข้ามศาลจังหวัดลำปาง
  - วังเหนือ ๓๘ กิโลเมตร ขึ้นรถดรงถนนราษฎร์ครหลุงไชย ถนนที่พิวรรธน
  - แม่พริก ๑๖๑ กิโลเมตร ขึ้นรถที่แยกร้านขายยาไทยโกลด ถนนที่พิวรรธน

ເລາ ១០.៣០, ១២.៣០ នាបីការ រាជា ៣៧ បាហ
ព្រៃទី (០២) ៨៣៦-៣៩១០-៣ ឱកដីខ្លួន មិនប្រើបង្ហាញ
ការការពី ១ ពីរ នាបីការ ១២.៣០, ១០.៣០ នាបីការ
រាជា ៣៧ បាហ ទុកប្រើបង្ហាញការពី ២ ពីរ នាបីការ
១២.៣០ នាបីការ រាជា ៣៧ បាហ ព្រៃទី (០២)
៨៣៦-៣៩១០, ៨៣៦-៣៩១៧ បន្ទីកសមាមពេរស៊ីតុវិវិត
មិនវិវិតពី ១ នាបីការ ១២.៣០, ១០.៣០ នាបីការ ១០៤
បាហ ទុកប្រើបង្ហាញការពី ២ ពីរ នាបីការ ១២.៣០ នាបីការ
រាជា ១២០ បាហ ព្រៃទី (០២) ៨៣៦-៤៩៩៣ សមប័ណ្ណ
តុវិវិត មិនប្រើបង្ហាញការពី ១ ពីរ នាបីការ ១២.៣០ នាបីការ
រាជា ៣៧ បាហ ព្រៃទី (០២) ៨៣៦-៤៩៩៤-៩
ឯកទាហរ្យ ទុកប្រើបង្ហាញការពី ១ ពីរ នាបីការ ១០.៣០
នាបីការ រាជា ៣៧ បាហ ព្រៃទី (០២) ៨៣៦-
៤៩៩៤-៣ បន្ទីកសមាមពេរស៊ីតុវិវិត មិនវិវិតពី ១ នាបីការ
១២.៣០, ១២.៣០ នាបីការ ១២.៣០ រាជា ៣៧ បាហ ព្រៃទី
(០២) ៨៣៦-៤៩៩៤-៧ បន្ទីកសមាមពេរស៊ីតុវិវិត មិនវិវិតពី ១ នាបីការ
១២.៣០, ១២.៣០, ១២.៣០ នាបីការ រាជា ៣៧ បាហ
ព្រៃទី (០២) ៨៣៦-៤៩៩៨ ឱកដីខ្លួន តុវិវិត មិនប្រើបង្ហាញ
ការការពី ១ ពីរ នាបីការ ១២.៣០, ១២.៣០ នាបីការ ៣៧

ባክ ገዢዎች (ወጪ) ዓላማ-ሰነድ

รถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทยมีรถไฟไป
เชียงใหม่ผ่านลำปาง และเที่ยวกับลับจากลำปางทุกวัน
รถเร็ว เที่ยวไปอุบลฯ ๐๗.๔๕, ๑๕.๐๐, ๒๒.๐๐
นาฬิกา เที่ยวลับอุบลฯ ๐๘.๔๔, ๑๐.๑๖, ๑๖.๑๖,
๒๓.๐๐ นาฬิกา รถด่วนพิเศษ (สปรินเตอร์) อุบลฯ ๐๘.๒๕
นาฬิกา รถดีเซลรถบรรทุกอุบลฯ ๐๘.๒๕,
๑๕.๒๕ นาฬิกา รถด่วนพิเศษ เที่ยวไปอุบลฯ
๑๘.๐๐, ๑๙.๐๕, ๑๙.๓๐ นาฬิกา เที่ยวกับลับอุบลฯ
๑๘.๔๕, ๑๙.๓๖, ๒๐.๔๐ นาฬิกา รถท่องถิน มีเฉพาะ
วันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันหยุดราชการ จาก
นครสวรรค์เชียงใหม่ อุบลฯ ๐๑.๔๕ นาฬิกา
ค่าโดยสาร ชั้น ๑ ราคา ๔๕๐ บาท ชั้น ๒ ราคา
๒๕๐ บาท ชั้น ๓ ราคา ๑๐๐ บาท รถด่วนพิเศษดีเซล
แรงดีด้ารรถมเนียม ๓๐ บาท รถด่วน ๖๐ บาท
รถเร็ว ๒๐ บาท โทรศัพท์ (๐๕๐) ๒๔๓-๐๓๔๑

เครื่องบิน บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)
มีที่อยู่บินไปลำปางวันละ ๒ เที่ยวทุกวัน ห้ามเดินทาง
๐๘.๐๐ นาฬิกา วันพุธ วันอาทิตย์ เที่ยวป่าย
๑๒.๓๐ นาฬิกา วันจันทร์ วันอังคาร วันเสาร์ เที่ยว
ป่าย ๑๓.๔๕ นาฬิกา ขึ้นชั้นธรรมดा ราคา ๑,๙๘๐ บาท
ขึ้นธุรกิจ ราคา ๒,๔๘๐ บาท ต่อเที่ยว ให้รับแพท (๐๖)
๑๔๐๗-๑๕๐๐

หมายเหตุ ราคาค่าโดยสารรถประจำทาง รถทัวร์ รถไฟ
และเครื่องบิน อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

หมายเลขอรศพที่สำคัญ

